

АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР

«3-Энергоорталық» АҚ

Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы
№ 404 бұйрығына сәйкес дайындалған
жеке қаржылық есептілік нысандары
(2022 жылғы 2 наурыздағы жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша

Жеке қаржылық есептілік нысандары

Жеке бухгалтерлік баланс (№1 Б нысаны-баланс)	1-3
Пайда мен зиян туралы жеке есеп (№2-ПЗЕ нысаны).....	4-5
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп (№3-АҚҚ-П нысаны)	6-7
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп (№5-КӨ нысаны).....	8-11
Қаржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба	12-30

АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР

**Жеке бухгалтерлік баланс
есепті кезең 2023 жыл**

Ұсынылады: бағдарламалық жасақтама арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне
Әкімшілік деректер нысанының индексі: №1-Б (баланс)
Кезеңділік: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылдының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар
Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан
кешіктіремей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсінкеме "Бухгалтерлік баланс" әкімшілік деректерін жинауға арналған
нысанға қосымшада көлтірілген

Ұйымның атаяу: "3-Энергоорталық"АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Баптың атаяу	Жол коды	Есепті кезеңнің аяғында	Есепті кезеңнің басында	Мың теңгемен
Активтер				
I. Қысқа мерзімді активтер:				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	010	1,009,515	723,806	
Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржы активтері	011	—	—	
Қысқа мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы активтері	012	—	—	
Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы активтері	013	—	—	
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014	—	—	
Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	015	1,000	1,000	
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	3,831,662	3,143,505	
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	4,520	3,247	
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	—	—	
Ағымдағы табыс салығы	019	—	—	
Қорлар	020	1,310,965	1,165,357	
Биологиялық активтер	021	—	—	
Өзге де қысқа мерзімді активтер	022	113,598	242,139	
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010- 022 аралығындағы жолдардың сомасы)	100	6,271,260	5,279,054	
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	101	—	—	
II. Ұзақ мерзімді активтер				
Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	110	—	—	
Ұзақ мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы активтері	111	—	—	
Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы активтері	112	—	—	
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113	—	—	
Бастапқы құнны бойынша есепке алынатын инвестициялар	114	5,090	1,090	
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	115	—	—	
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтері	116	—	—	
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	—	—	
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	—	—	
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	—	—	

Жеке бухгалтерлік баланс

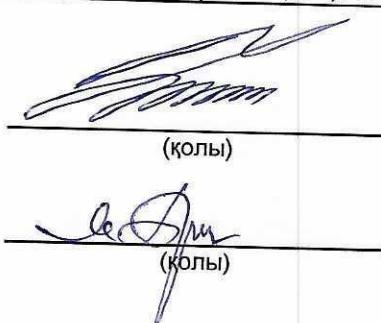
Баптың атаяу	Жол коды	Есепті кезеңнің аяғында	Есепті кезеңнің басында
Инвестициялық мүлік	120	—	—
Негізгі құралдар	121	9,432,912	8,452,382
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122	43,462	45,270
Биологиялық активтер	123	—	—
Барлау және бағалау активтері	124	—	—
Материалдық емес активтер	125	14,993	17,802
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	126	—	—
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	127	6,282	45,444
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны(110-127 аралығындағы жолдардың сомасы)	200	9,502,739	8,561,988
Баланс (100-жол + 101-жол + 200-жол)		15,773,999	13,841,042
Міндеттеме және капитал			
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	10,906,687	—
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	—	—
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	—	—
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213	—	—
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	1,676,511	1,794,879
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	—	—
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	—	—
Қызметкерлерге сыйақылар	217	230,439	170,525
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218	3,003	3,319
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	—	—
Мемлекеттік субсидиялар	220	—	—
Төлеметтін дивидендтер	221	—	—
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	222	21,523	42,059
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210-222 аралығындағы жолдардың сомасы)	300	12,838,163	2,010,782
Сатуға арналған істен шыққан толтардың міндеттемелері	301	—	—
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	—	8,738,773
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	—	—
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312	—	—
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313	—	—
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314	—	—
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	440,281	723,395
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	316	553,238	467,223
Қызметкерлерге берілеттін сыйақылар	317	19,874	11,981
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	22,319	25,290
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	—	—
Мемлекеттік субсидиялар	320	—	—
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	—	—
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310-321 аралығындағы жолдың сомасы)	400	1,035,712	9,966,662

Жеке бухгалтерлік баланс

Баптың атауы	Жол коды	Есепті кезеңінде аяғында	Мың теңгемен
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	10,051,140	10,051,140
Эмиссиялық кіріс	411	—	—
Сатып алынған мешікті үлестік құралдар	412	—	—
Әзге жиынтық табыстың құрауыштары	413	—	—
Бөлінбекен пайда (жабылмаған залал)	414	(8,700,338)	(8,693,863)
Әзге капитал	415	549,322	506,321
Меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны (410- 415 аралығындағы жолдардың сомасы)	420	1,900,124	1,863,598
Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	421	—	—
Капиталдың барлығы (420-жол + 421-жол)	500	1,900,124	1,863,598
Баланс (300-жол + 301-жол + 400-жол + 500-жол)		15,773,999	13,841,042

Бас директор: Оңғарбаев Қайрош Хусайынулы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Бас бухгалтер: Тұменов Мұрат Жақыпұлы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Қазақстан Республикасының
2022 жылғы 2 наурыздағы №241
Қаржы министрінің бұйрығына
2-қосымша
№2 – ПЗЕ нысаны

АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР

**Пайдалар мен залалдар туралы жеке есеп
есепті кезең 2023 жыл**

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысанының индексі: №2-ПЗЕ

Кезеңділік: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар
Әкімшілік деректер нысанының ұсыну мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме "пайда мен залал туралы есеп" әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанға қосымшада көлтірілген

Ұйымның атаяу: "3-Энергоорталық"АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Көрсеткіштердің атаяуы	Жол коды	Есепті кезеңге	Мың тенgedе
Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізуден түсетін түсім	010	13,963,335	14,263,498
Өткізілген тауарлардың, жұмыстардың және көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	011	12,260,093	11,637,250
Жалпы пайда (залал) (010-жол – 011-жол)	012	1,703,242	2,626,248
Сату бойынша шығыстар	013	(82,423)	(108,464)
Әкімшілік шығыстар	014	(173,290)	(461,839)
Операциялық пайда жиыны (залал) (+/- 012-014 аралығындағы жолдар)	020	1,447,529	2,055,945
Қаржылық кірістері	021	158,282	1,334,104
Қаржылық шығыстары	022	(1,270,097)	(1,105,333)
Үлестік қатысу адісі бойынша есепке алынатын қауымdasқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	–	–
Өзге кірістер	024	220,207	70,968
Өзге шығыстар	025	(606,163)	(2,526,038)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-025 аралығындағы жолдар)	100	(50,242)	(170,354)
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	101	(51,459)	(293,190)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал) (100-жол + 101-жол)	200	(101,701)	(463,544)
Салық салғаннан кейін тоқтатылған қызметтен түсетін пайда (залал)	201	–	–
Мыналарға қатысты бір жылғы пайда (200-жол + 201-жол):	300	(101,701)	(463,544)
негізгі ұйымның меншік иелері		(101,701)	(463,544)
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		–	–

Пайдалар мен залалдар туралы жеке есеп

Көрсеткіштердің атасы		Жол коды	Есепті кезенге	Мың тенгеде
Басқа жиынтық табыс, барлығы (сомасы 420 және 440):	400		138,227	-
оның ішінде:				
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған борыш қаржылық қурандарды қайта бағалау	410		-	-
үlestік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдақан үйімдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (запалындағы) үлесі	411		-	-
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығы мелшерлемесін өзгеру әсері	412		-	-
ақша ағындарын хеджирлеу	413		-	-
шетелдік үйімдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414		-	-
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415		-	-
өзге жиынтық табыстың өзге де қурауыштары	416		-	-
пайда (запал) құрамында қайта жіктеу кезіндегі түзету	417		-	-
өзге де жиынтық табыс қурауыштарының салықтық әсері	418		-	-
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергенде) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктелген өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (410-418 аралығындағы жолдардың сомасы)	420		-	-
негізгі қурандар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431		172,784	-
үlestік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдақан үйімдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (запалындағы) үлесі	432		-	-
зейнетакы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (запал)	433		-	-
өзге де жиынтық табыс қурауыштарының салықтық әсері	434		(34,557)	-
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған үlestік қаржылық қурандарды қайта бағалау	435		-	-
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергенде) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (431-435 аралығындағы жолдардың сомасы)	440		138,227	-
Жалпы жиынтық табыс (300-жол + 400-жол)	500		36,526	(463,544)
Мыналарға тиесілі жалпы жиынтық табыс:				
негізгі үйімның меншік иелері			36,526	(463,544)
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі			-	-
Акцияға арналған пайда:	600		-	-
оның ішінде:				
Акцияға арналған базалық пайда:			-	-
жалғасатын қызметтен			-	-
тоқтатылған қызметтен			-	-
Акцияға арналған ажыратылған пайда:			-	-
жалғасатын қызметтен			-	-
тоқтатылған қызметтен			-	-

Бас директор: Өнғарбаев Қайрош Хусайынулы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Бас бухгалтер: Түменов Мұрат Жақыпұлы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(копы)

АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есеп (тікелей әдіс)
есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысанының индексі: №3-АҚҚ-Т
Кезеңділік: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылдының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар
Әкімшілік деректер нысаның ұсыну мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсіндірме "Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)"
 әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанға қосымшада көлтірілген.
Ұйымның атауы: "3-Энергоорталық" АҚ

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Көрсеткіштердің атауы	Жолдың коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
I. Операциялық қызметтөн түсken ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсі, барлығы (011-016 аралығындағы жолдардың сомасы)	010	15,777,990	15,166,296
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	15,614,987	15,049,555
еңде де түсім	012	—	—
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	509	42,059
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	—	—
алынған сыйақылар	015	72,131	74,542
еңде де түсімдер	016	90,363	140
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021-027 аралығындағы жолдардың сомасы)	020	(14,776,612)	(14,809,509)
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер	021	(11,908,860)	(12,176,349)
тауарлар мен қызметтердің өнім берушілеріне берілген аванстар	022	(58,087)	(159,034)
еңбекақы төлеу бойынша төлемдер	023	(1,408,139)	(1,175,752)
сыйақы төлемдері	024	(53,678)	(181,942)
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	—	—
табыс салығы және бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	(711,957)	(731,695)
еңде де төлемдер	027	(635,891)	(384,737)
3. Операциялық қызметтөн түсken ақша қаражатының таза сомасы (010-жол-020-жол)	030	1,001,378	356,787
II. Инвестициялық қызметтөн түсken ақша қаражаттарының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсі, барлығы (041-052 аралығындағы жолдардың сомасы)	040	1,520	—
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	041	1,520	—
материалдық емес активтерді сату	042	—	—
еңде де ұзақ мерзімді активтерді сату	043	—	—
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктер қатысу үлестерін сату	044	—	—
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын сату	045	—	—
еншілес ұйымдарға бақылауды жоғалту кезінде өтей	046	—	—
акша салымдарын алып қою	047	—	—
еңде де қаржы активтерін сату	048	—	—
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049	—	—
алынған дивидендтер	050	—	—
алынған сыйақылар	051	—	—
еңде де түсімдер	052	—	—

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы жеке есеп (тікелей әдіс)

Көрсеткіштердің атауы	Жолдың коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061-073 аралығындағы жолдардың сомасы)	060	(1,828,942)	(1,126,733)
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	(298,953)	(96,942)
материалдық емес активтерді сатып алу	062	-	-
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	(721,754)	(743,160)
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі қатысу үлестерін сатып алу	064	-	-
басқа ұйымдардың борышқорлық құралдарын сатып алу	065	-	-
еншілес ұйымдарға бақылауды сатып алу	066	-	-
акша салымдарын орналастыру	067	-	-
сыйақы төлемдері	068	-	-
өзге қаржы активтерін сатып алу	069	-	-
қарыз беру	070	-	-
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	071	-	-
қауымдастан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072	(4,000)	-
өзге төлемдер	073	(804,235)	(286,631)
3. Инвестициялық қызметтөн түскен ақша қаражатының таза сомасы (040-жол – 060-жол)	080	(1,827,422)	(1,126,733)
III. Қаржы қызметтөн түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсі, барлығы (091-094 аралығындағы жолдардың сомасы)	090	1,120,000	900,000
оның ішінде:			
акциялардың және басқа қаржы құралдарының эмиссиясы	091	-	-
қарыздар алу	092	1,120,000	900,000
алынған сыйақылар	093	-	-
өзге түсімдер	094	-	-
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (101-105 аралығындағы жолдардың сомасы)	100	(5,451)	(1,005,994)
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101	-	(1,000,000)
сыйақы төлеу	102	-	-
дивидендтерді төлеу	103	-	-
ұйымның акциялары бойынша мешік иелеріне төлемдер	104	-	-
өзге шығулар	105	(5,451)	(5,994)
3. Қаржы қызметтөн түскен ақша қаражатының таза сомасы (090-жол – 100-жол)	110	1,114,549	(105,994)
4. Валюта айырбастау бағамының тәнгеге әсері	120	(2,796)	3,220
5. Ақша қаражаты мен олардың баламаларының балансстық құнындағы өзгерістер әсері	130		-
6. Ақша қаражатының артуы +/- азаюы (030-жол +/- 080-жол +/- 110-жол +/- 120-жол +/- 130-жол)	140	285,709	(872,720)
7. Есепті кезеңінің басындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	150	723,806	1,596,526
8. Есепті кезеңінің аяғындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	160	1,009,515	723,806

Бас директор: Оңғарбаев Қайрош Хусайынұлы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

(қолы)

Бас бухгалтер: Тұменов Мұрат Жақыпұлы
(тегі, аты, әкесінің аты)

Қазақстан Республикасының
2022 жылғы 2 наурыздыбы №241
Каржы министрінің бұйрығына
5-Косымша
№5-КӨ нысаны

АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР

Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепті кезең 2023 жыл

Жыныллады: каржылық есептілік депозитарийне бағдарламалық жасактама арқылы электрондық форматта
Әкімшілік деректер нысаның индексі: № 5-КӨ
Кезеңділік: жылдық

Ақпараттың ұсынатын түлғалар тобы: каржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі үйымдар

Әкімшілік деректер нысаның ұсыну мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірімей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсіндерме "Капиталдағы өзгерістер туралы есеп" әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанға қосымшада көлтірлген

Ұйымның атавы: "3-Энергоорталық"АҚ
Жол коды
010
011
100
200
210
220
Ончыншында:

2023 жылғы 31 жетекшілік салынуда аяқталатын жыл үшін

	Меншік иелеріне тиесілі капитал					Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
	Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Салып альянс меншік улестік курагдар	Өзге жиынтық кіріс	Бөлінбекен пайда		
Кураудардың атавы							
Алдынғы жылдың 1 қантарына сальдо	10,051,140	-	-	-	(8,554,026)	830,028	-
Есеп саясатындағы өзгеріс	011	-	-	-	-	-	-
Кайта есептелген сальдо (010 жол + / - 011 жол)	10,051,140	-	-	-	(8,554,026)	830,028	-
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (210-жол + 220-жол):	200	-	-	-	(463,544)	-	-
Бір жылдағы пайда (запал)	210	-	-	-	(463,544)	-	-
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (221-229 аралығындағы жолдардың сомасы):	220	-	-	-	(463,544)	-	-
Ончыншында:					-	-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған алып тастаганда)	221	-	-	-	-	-	-
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған алып тастаганда)	222	-	-	-	-	-	-
Улестік каржы курагдарын қайта бағалау (салық тимділігін алып тастаганда)	223	-	-	-	-	-	-
Негізгі курагдар мен материалдық өмес активтерді қайта бағалау (салық тимділігін алып тастаганда)	224	-	-	-	-	-	-
Улестік катысу әдісі бойынша ескерілген қауымдастын үйімдар мен бірлескен қызметтің өзге дә жиынтық кірістегі (шығынчагы) үлесі							-

Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп

№ 5-КӨ нысаны (жалғасы)

МЫН ТӨҢГЕДЕ						
		Жаръылтық (акционерлік капитал)	Меншік иелеріне тиесілі капитал	Сатып алынған меншіктік курандар	Әзге живінтық кіріс қурауыштар бы	Бақыланбай тын меншік иелерінің үлесі
Курауыштаратын атауы						
Зейнетакы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (запал)	225	Эмиссиял ық кіріс				
Нейнге қадырылған салықка табыс салының меншерле месіндегі өзгерістің әсері	226	-	-	-	-	-
Акша абындарын (салық тұмділігін шегергенде) хеджирлеу	227	-	-	-	-	-
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	228	-	-	-	-	-
Шетелдік үйнімдерге инвестициялар болынша бағамдық айырма	229	-	-	-	-	-
Меншік иелерінен операциялар, барлығы (310-318 аралығындағы жолдардың сомасы):	300	-	-	-	-	-
Онын ішінде:						
Кызметкерлерге акциялармен сыйақы	310	-	-	-	-	-
Кызметкерлерге акциялармен сыйақы	311	-	-	-	-	-
Кызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару	312	-	-	-	-	-
Кызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайды	313	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	314	-	-	-	-	-
Әз Улестік курандарын (акцияларын) шыгару	315	-	-	-	-	-
Бизнесі біркітруге байланысты Улестік курандарды шыгару	316	-	-	-	-	-
Айырбасталатын курандардың Улестік курауышы (салық тұмділігін шегергенде)	317	-	-	-	-	-
Дивидендер төлеу	318	-	-	-	-	-
Меншік иелерінен пайдастына әзге де белулер	319	-	-	-	-	-
Бақылауды жогалтуға әкел соқтырмайтын еншілес үйымдардағы катастырулесне өзгерістер					323,707	(323,707)
Әзге де операциялар						

Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп

№ 5-КӨ нысаны (жалғасы)

Меншік иелерінде тиесілі капитал							Мын тенгеде	
	Жарғылтық (акционерлік коды) капитал	Эмиссиял ық кіріс	Сатып альнған меншік үлестік кұралдар	Өзге жынтық кіріс қурауыштар ы	Бөлінбен пайда	Өзге капитал	Бақыланбай тын меншік иелерінің үлесі	Капитал жынысы
Кураудың 1 қантарына салындо (100-жол + 200-жол + 300-жол+319-жол)	400	10,051,140	-	-	-	(8,693,863)	506,321	-
Есеп саясатындағы өзгеріс	401	-	-	-	-	-	-	1,863,598
Кайта есептелген сальдо (400 жол + / - 401 жол)	500	10,051,140	-	-	-	(8,693,863)	506,321	-
Жалпы жынтық кіріс, барлығы (610-жол + 620-жол):	600	-	-	-	-	(101,701)	138,227	1,863,598
Бір жылдағы пайда (запал)	610	-	-	-	-	(101,701)	-	36,526
Өзге жынтық кіріс, барлығы (621-629 араптыңындағы жолдардың сомасы):	620	-	-	-	-	(101,701)	-	(101,701)
Оның ішінде:						-	138,227	-
өзге жынтық кіріс арқылы өділ құнны бойынша бағалау (салық тиімділігін албын тастаганда)	621	-	-	-	-	-	-	-
өзге жынтық кіріс арқылы өділ құнны бойынша бағаланатын үлестік каржы қураударын қайта бағалау (салық тиімділігін албын тастаганда)	622	-	-	-	-	-	-	-
Негізгі қураудар мен матеріалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін албын тастаганда)	623	-	-	-	-	-	-	-
Улестік қатысу өдісі бойынша ескерілетін қауымдастын мен бірлескен қызыметтің өзге де жынтық кірсетеі (шыбындағы) үлесі	624	-	-	-	-	-	-	-
Зейнетакы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (запал)	625	-	-	-	-	-	-	-
Мерзімі кейнге қалдырылған табыс салығының мәлішерлемесіндегі өзгерістер тиімділігі	626	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын (салық тиімділігін албын тастаганда) хеджирлеу шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	627	-	-	-	-	-	-	-
шетел үймадарына таза инвестициялар бойынша бағамдық айрма	628	-	-	-	-	-	-	-
	629	-	-	-	-	-	-	-

Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп

№ 5-КӨ Нысаны (жаптасты)

МЫН ТЕНДЕДЕ						
			Меншік иелеріне тиесілі капитал			
Курауыштардың атаяуы	Жол коды	Жарғылтып (акционерлік) капитал	Эмиссияп ық кіріс	Сатып меншік курапдар	Әзге жынытк кіріс курауыштар бы	Бақыланбай тын меншік иелерінің үлесі
Меншік иелерімен операциялар барлығы (710-718 аралығындағы жолдардың сомасы)	700	-	-	-	-	-
Кызметкерлердегі акциялармен сыйакы беру онын шіндегі:	710	-	-	-	-	-
Кызметкерлердің көрсететін қызыметтерінің құны	-	-	-	-	-	-
Кызметкерлерге акциялармен сыйакы беру схемасы бойынша акциялар шығару	-	-	-	-	-	-
Кызметкерлерге акциялармен сыйакы беру схемасына қатысты салыстық пайдада	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	711	-	-	-	-	-
Оз үлестік курапдарын (акцияларын) шығару	712	-	-	-	-	-
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік курапдарды шығару	713	-	-	-	-	-
Айырбасталытын курапдардың үлестік курауышы (салық тимділігін алып тастаганда)	714	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	715	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің пайдасына өзге де белгупер	716	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен өзге де операциялар	717	-	-	-	-	-
Бақылауды жоғалтуға екел соқтырмайтын өншілес үйымдарданғы қатысу үлесіне өзгерістер	718	-	-	-	-	-
Өзге де операциялар	719	-	-	-	-	-
Есепті жылдың 31 жетександына сальдо (500-жол + 600-жол + 700 жол+719 жол)	800	10,051,140	-	(8,700,338)	549,322	- 1,900,124

Бас директор: Омарбаев Қайрош Хуссайынұлы
(тегі, аты, әкесінің аты)

(копы)

2024 жылдың 19 сеуір
(тегі, аты, әкесінің аты)

1 Компания және оның негізгі қызметі

"Энергоцентр-3" Акционерлік Қоғамы 2000 жылғы 30 наурызда мемлекеттік ашық акционерлік қоғам ретінде құрылды. 2004 жылғы 13 сәуірде заңнаманың өзгеруіне байланысты "Энергоцентр-3" АҚ "3-Энергоорталық" Акционерлік Қоғамы (бұдан әрі - "Компания") болып қайта тіркелді және өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ENRC N. V. дауыс беретін акциялардың жалпы санының 100% иелік етеді және "3-Энергоорталық" АҚ-ның тікелей бас компаниясы болып табылады. Соңғы бақылауға ие тарап-Eurasian Resources Group S. à.r. I. (бұдан әрі - "ERG").

Компанияның негізгі қызметі жылу энергиясы мен электр энергиясын өндіру және сату, электр қуатымен қамтамасыз ету болып табылады. Электр және жылу энергиясын өндіру үшін Компания табиғи газ бен сұйық отынды пайдаланады.

Компания Оңтүстік Қазақстандағы ең ірі компаниялардың бірі болып табылатын Шымкент қаласындағы "ЖЭО-3" жылу электр станциясына ие.

Компания келесі негізгі қызмет түрлері бойынша табиғи монополия субъектілеріне жатады:

- жылу энергиясын өндіру;
- кірме жол қызметтері.

Компанияның тарифтерін "Табиғи монополиялар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес уәкілетті мемлекеттік орган реттейді.

Еншілес компаниялар. "3-Энергоорталық" АҚ "Жылуэнергоорталық" ЖШС-де 100% қатысу үлесіне ие. "3-Энергоорталық" АҚ және оның еншілес үйымы бұдан әрі бірлесіп "Топ" деп аталады. Еншілес үйымның негізгі қызметі тұтынушыларға электр энергиясын сату болып табылады.

Заңды мекен-жайы. Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Қапал батыр көшесі, Өндірістік аумағы, 97-үй.

2 Жеке қаржылық есептілік нысандарын дайындау негізі және есеп саясатының негізгі ережелері

Компанияның 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған жеке қаржылық есептілігінің осы нысандары Қазақстан Республикасының 2022 жылғы 2 наурыздағы № 241 бұйрығымен енгізілген өзгерістерді ескере отырып, "Жария мүдделі үйымдар (қаржы үйымдарынан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес дайындалды. Жекелеген қаржылық есептіліктің осы нысандары оларды қазақстандық бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілік депозитарийне ұсыну мақсатында ғана дайындалды.

Жеке қаржылық есептіліктің нысандарын дайындау бағалау мен болжамдарды қолдануды талап етеді. Ол сондай-ақ басшылықтан компанияның есеп саясатын қолдану барысында көсіби пайымдауларды қолдануды бағалауладар жеке қаржылық есептіліктің нысандарына айтартықтай әсер ететін салалар З-ескертпеде ашылған. Жекелеген қаржылық есептіліктің осы нысандары тиісті есеп саясатында бұдан әрі көрсетілгендей, кейбір активтер мен міндеттемелерді есепке алуды қоспағанда, бастапқы құн қағидаты негізінде дайындалады.

Үздіксіз қызмет принципі

Жекелеген қаржылық есептіліктің осы нысандары "Жария мүдделі үйымдардың (қаржы үйымдарынан басқа) жариялауы үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес алдағы болашақта көдімгі қызмет негізінде өзірленді.

Компанияның үздіксіз қызмет принципіне сәйкес өз қызметін жалғастыру қабілеті негізінен ERG-дің қажетті қаржыландыруды қамтамасыз етуге байланысты.

2 Жеке қаржылық есептілік нысандарын дайындау негізі және есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Үздіксіз қызмет принципі (жалғасы)

Компания табиғи монополия субъекті бола отырып, Шымкент қаласын жылумен және электр энергиясымен жабдықтау нарығында үстем жағдайға ие, тиісінше компанияның қызметі өлеуметтік маңызды болып табылады. Бұл жағдай қызметтің нәтижелері қызметтің үздіксіздігі принципін талдауда шешуші фактор емес екенін көрсетеді.

Компания басшылығы өз қызметінің барлық өзара байланысты тараптардан жан-жақты қолдауына сенеді.

Басшылық Компания жақын болашақта өз қызметін ағымдағы күйінде жалғастыру үшін жеткілікті ресурстарға дайындау орынды деп санайды.

Жаңа стандарттар

2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енген стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер енгізу компанияға және ҚЕХС практикасы туралы Ережеге сәйкес өзінің есеп саясаты туралы Елеулі ақпаратты ашудағы тиісті түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданбаған. 2024 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне стандарттарға түзетулер Компанияға айтарлықтай өсер етеді деп күтілмейді. Компания басқа жаңа стандарттардың, стандарттарға түзетулер мен интерпретациялардың болжанды өсерін бағалайды.

Функционалдық валюта және жеке қаржылық есептілік нысандарын ұсыну валютасы

Егер басқаша көрсетілмесе, жекелеген қаржылық есептіліктің осы нысандарында ұсынылған барлық сандық тенге болып табылады.

Шетел валютасындағы операциялар

Компанияның 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген ақшалай активтері мен міндеттемелері осы қунға Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі – "ҚҚБ") ресми айырбастау операция жасалған қунға ҚББ айырбас багамы бойынша ескеріледі. Шетел валютасындағы операциялар бастапқы танылған кезде көрсетілген активтері мен міндеттемелерін қайта есептеу айдың сонындағы ҚББ багамы бойынша ай сайынды негізде жүзеге асырылады. Осы операциялар бойынша есеп айырысу қунінде, сондай-ақ шетел валютасында залал пайда немесе залал туралы есептеу көрсетіледі.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларындағы қалдықтарды қайта есептеу үшін пайдаланылған ресми айырбас багамы 1 АҚШ доллары үшін 454,56 теңгени құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 462,65 теңге).

Тенгени басқа валюталарға айырбастауға қатысты валюталық бақылау ережелері қолданылады. Қазіргі уақытта тенге Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде еркін айырбасталатын валюта болып табылмайды.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар бастапқыда төленген ақша қаражаттарының немесе олардың баламаларының сомасы немесе активті сатып алу немесе салу кезінде оны сатып алу мақсатында берілген басқа өтемнің әділ құны бойынша жатқызылған сома бойынша бағаланады. Бұдан әрі негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және қайта бағалада күнінен кейін танылған құнсызданудан болған шығындарды шегергенде әділ құн бойынша бағаланады.

2 Жеке қаржылық есептілік нысандарын дайындау негізі және есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Пайдалы қызмет мерзімі тұтастай алғанда осы объектінің пайдалы қызмет мерзімінен ерекшеленетін негізгі құралдардың (құрауыштардың) объектінің жекелеген маңызды бөліктері бойынша тозуы осы бөліктерді құралдардың ірі тораптарын немесе компоненттерін амортизация нормалары бойынша жеке есептеледі. Негізгі бөліктердің бір мезгілде есептен шығарған кезде капиталдандырылады. Ауыстырылған бөліктерді есептен шығарудан түсken кіріс немесе залал бір жылдағы пайдада немесе запалда көрсетіледі.

Тозу. Тозу жерге есептелмейді. Негізгі құралдардың әрбір объектісінің құны оны пайдалану үшін қолжетімді болған сәтten бастап жою құнына дейін пайдалы пайдаланудың бүкіл мерзімі ішінде амортизацияланады.

Тозу сомасы осы объектінің негізгі құралдардың пайдалы қызметтің есептік мерзімі ішінде біркелкі есептен шығару әдісі бойынша есептеледі.

Пайдалы қызметтің күтілетін мерзімдері төмендегі кестеде көлтірілген:

Пайдалы қызмет мерзімі (жылдар)

Фимараттар мен құрылыстар	10-60
Машиналар мен жабдықтар	5-30
Көлік құралдары	5-30
Басқалары	2-30

Егер Компания объектінің өзінің физикалық қызмет ету мерзімі аяқталғанға дейін пайдалануды көздесе, активтің тарату құны нөлге тең болады. Активтердің тарату құны және олардың пайдалы қызмет мерзімдері талданады және қажет болған жағдайда әрбір есепті кезеңнің соңына түзетіледі. Аяқталмаған құрылыс бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Құрылыс аяқталғаннан кейін активтер негізгі құралдардың құрамына олардың балансстық құны бойынша аударылады. Аяқталмаған құрылыстың тозуы актив пайдалануға дайын болғанға дейін есептелмейді.

Сауда және өзге де дебиторлық берешек

Сауда және өзге де дебиторлық берешек бастапқыда әділ құн бойынша және кейіннен амортизацияланған құн бойынша, күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резервін шегергенде есепке алынады.

Сауда дебиторлық берешектің құнсыздануы

Ірі сауда дебиторлық берешегі бойынша күтілетін несиелік шығындарды бағалау дефолт тәуекелі туралы болжамдарға және үқсас несиелік үлпайлары бар компаниялар үшін күтілетін несиелік шығындар деңгейіне негізделген. Басқа сауда дебиторлық берешегінің күтілетін кредиттік залалдарын бағалау үшін Компания шарттың бүкіл мерзімі ішінде шығындарға бағалау резервін есептеуге мүмкіндік беретін резервтер матрицасы негізінде оңайлатылған тәсілді пайдаланады. Резервтер матрицасы болжамды макроэкономикалық бағалауларды ескере отырып, кредиттік шығындардың тарихи тәжірибесі негізінде есептеледі және әрбір есепті күнге жаңартылады. Сауда дебиторлық берешегі мерзімі өткен күндерге байланысты санаттарға бөлінеді және дефолт коэффициенттерін тарихи талдау негізінде күтілетін несиелік шығындар деңгейі анықталады. Залалдар бойынша бағалау резервінің өзгерістері пайда немесе залал туралы есептің құрамында көрсетіледі.

2 Жеке қаржылық есептілік нысандарын дайындау негізі және есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Тауарлық-материалдық қорлар

Қорлардың өзіндік құны орташа өлшенген құн әдісі бойынша анықталады. Дайын өнімнің өзіндік құны шикізат пен материалдардың құнын, өндірістік жұмысшылардың еңбегіне тікелей шығындарды және басқа да тікелей шығындарды қамтыймайды. Сатудың таза құны - бұл өндірісті аяқтау шығындары мен сату шығындарын шегергенде әдеттегі қызмет барысында сатудың болжамды құны.

Қолма-қол ақша және ақшалай баламалар

Ақша қаражаттары мен ақшалай баламаларға банктердегі ақша қаражаттары, талап етілгенге дейінгі немесе өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер, сондай-ақ бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз басқа қысқа мерзімді жоғары

Банктерде үш айдан астам мерзімге орналастырылған ақшалай қаражат шектеу шарттары болмаған кезде және өзінде үш айдан астам мерзімнен бұрын алу мүмкіндігімен, сондай-ақ ниетімен ақшалай қаражат пен ақшалай баламалардың құрамына енгізіледі. Бұл ретте инвестициялық кіріс алу мақсатында үш айдан астам мерзімге орналастырылған және өзінде үш айдан астам мерзімнен бұрын алғы қою ниеті болмаған кезде ақшалай қаражат өзге де айналым немесе айналымнан тыс активтердің құрамына енгізіледі.

Үш айдан артық алу бойынша шектеуі бар ақша қаражаты өзге де айналымдағы немесе айналымнан тыс активтердің құрамына енгізіледі.

Алынған несиелер

Алынған несиелер бастапқыда мәміле бойынша шығындарды шегергенде әділ құн бойынша көрсетіледі және кейін амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі

Нарықтық мәлшерлемелерден өзгеше пайыздық мәлшерлемелер бойынша алынған несиелер алынған кезде әділ құнға дейін қайта бағаланады, оған негізі қарызды өтеуге жататын сомаларды және ұқсас несиелер бойынша нарықтық пайыздық мәлшерлемелер бойынша дисконтталған пайыздарды қамтиды.

Мәміле бойынша шығындарды шегергенде міндеттеменің әділ құны мен алынған қаражаттың таза сомасы арасындағы айырмашылық қарыздарды бастапқы тану кезінде пайда/залалды құрайды. Қарыздарды бастапқы тану кезінде пайда/залал сомасы қаржылық кірістер/шығыстар құрамындағы пайда немесе залал және өзге де жынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Кейіннен алынған несиелердің баланстық құны қарыздарды бастапқы тану кезінде пайда немесе залал сомасы бойынша есептелген амортизацияны ескере отырып, қаржылық шығыстар немесе қарыздар бойынша кірістер ретінде амортизация сомасын көрсете отырып түзетіледі.

Компанияның міндеттемелер бойынша есеп айрысу мерзімін есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он еki айға ауыстыруға сөзсіз құқығы болмаған кезде алынған қарыздар қысқа мерзімді міндеттемелердің құрамында

Компания егер талаптарға сай активтерге күрделі шығындарды жасамаған болса, болдырмауға болатын қарыздар бойынша шығындарды капиталданырады. Қарыздар бойынша капиталданырылған шығындар активтерге арналған шығыстарға қолданылады), егер қаражат білікті активті пайдалануға дайындау үшін инвестициялаудан түсken кез келген инвестициялық кірісті шегергенде қарыздар қысқа мерзімді міндеттемелердің құрамында

Капиталданырудың бастапқы құні (а) Компания белгілі бір талаптарға сай активпен байланысты шығындарды сатуға дайындау үшін қажетті шараларды жүзеге асырганда басталады. Қарыздар бойынша капиталданыру барлық шаралар аяқталғанда тоқтатылады. Қарыздар бойынша шығындарды капиталданыру активті пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін қажетті барлық жұмыстар аяқталған қунға дейін жалғасады.

2 Жеке қаржылық есептілік нысандарын дайындау негізі және есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

Kірісті тану

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім тауарларды (әдетте жеткізу кезінде) немесе қызметтерді бақылау сатып алушыға Компания осы тауарларға немесе қызметтерге айырбастау үшін күткен сомада берілген кезде танылады. Түсім ҚҚС шегерілген мәміле бағасының мөлшерінде көрсетіледі.

Компания белгіленген сыйақы шарттары бойынша қызмет көрсетеді. Қызмет көрсетуден түскен түсім қызмет көрсетілген есепті кезеңде танылады.

Тіркелген сыйақысы бар шарттар бойынша түсім есепті кезеңнің соңына дейін іс жүзінде ұсынылған қызметтер көлеміне сүйене отырып, көрсетілетін қызметтердің жалпы көлеміне барабар деп танылады, өйткені сатып алушы бір мезгілде пайда алады және тұтынады.

Электр энергиясын, жылу энергиясын және электр қуатын ұстап тұру жөніндегі қызметтерді сатудан түскен түсім уақыт ішінде танылады. Басқа өнімді сатудан уақыт сөтінде танылады.

3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бухгалтерлік бағалау және кәсіби пайымдаулар

Компания келесі қаржы жылы ішінде қаржылық есептілік нысандарында көрсетілген активтер мен міндеттемелерге әсер ететін бағалаулар мен пайымдауларды пайдаланады. Бағалаулар мен пайымдаулар үнемі сыни талдауларға ұшырайды және басшылықтың өткен тәжірибесіне және басқа факторларға, сонын үшінде қалыптасқан жағдайларда негізделген деп есептелетін болашақ оқиғаларға қатысты күтуперге пайымдарды қолданады. Жеке қаржылық есептілік нысандарында көрсетілген сомаларға айтарлықтай әсер ететін пайымдаулар және келесі жылы активтер мен міндеттемелердің балансы құнын айтарлықтай түзету қажеттілігіне әкелуі мүмкін бағалаулар мыналарды қамтиды:

Объектілерді пайдалану салдарын жою бойынша резерв. 2021 жылы қоршаған ортаға теріс әсер ететін өндірістік объектілерді пайдалану тоқтатылғаннан кейін оларды пайдалану салдарын жоуды талап ететін Қазақстан Республикасының жаңа Экологиялық Кодексі (бұдан өрі – "Кодекс") қабылданды. Пайдалану салдарын жою тиісті активтердің сипатына және қоршаған ортаға ықтимал әсерге байланысты болады.

Кодекстің талантары салыстырмалы түрде жаңа болғандықтан, оның ережелерін түсіндіру мен қолдануда белгісіздік бар. Компания алғаш рет 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өндірістік объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелерді (12-Ескертпе) Кодекстің ағымдағы түсіндірмесі және жүргізілген техникалық талдау нәтижесінде бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер негізінде мойындаады.

Компания міндеттемені бағалау кезінде елеулі шешім қабылдады. Кодекстегі кез-келген болашақ өзгерістер, оны түсіндіру және қолдану практикасы компания жасаған пайымдаулар мен бағалауларға әсер етуі мүмкін, сондықтан объектілерді пайдалану салдарын жою бойынша тиісті міндеттемелердің қайта қарауга әкелуі мүмкін. Мұндай бағалауды жүргізуға маңызды пайымдаулар инфляция мен дисконттау мөлшерлемелерін және пайдалану салдарын жою жөніндегі іс-шаралар 2055 жылғы күтілетін ғимарат пен құрылышты, машиналар мен жабдықтарды толық пысықтағаннан кейін жүргізілетін болады деген пайымдауды қолданды. Бағалауда пайдаланылған негізгі жорамалдар 12-ескертпеде көлтірілген.

**3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды есептік бағалау және көсіби пайымдаулар
(жалғасы)**

Объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі резерв (жалғасы)

Компания жүргізген қолданыстагы заннаманы талдау негізінде басшылық негізгі құралдардың жекелеген міндеттемелерден алып тастау керек деген қорытындыға келді, өйткені:

- мұндай активтер қоршаған ортаға айтарлықтай теріс әсер етпейді;
- осы объектілердегі өндірістік процестер қоршаған ортаға теріс әсерді азайту үшін бөлшектеу және рекультивациялау жұмыстарын жүргізуі талап ететін салдарға әкеп соқпайды;
- технологиялық машиналар мен жабдықтар сияқты жекелеген объектілер бойынша оларды жоюдан жою құнын етеу және/немесе қайта бейіндеу мүмкіндігі бар, нәтижесінде қоршаған ортаға теріс әсер айтарлықтай төмендейді және оларды бөлшектеу қажеттілігі туындалмайды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маңызды болжамдарды өзгертуге объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелердің сезімталдығын талдау келесідей ұсынылған:

Мың қазақстандық тәңгемен	Болжамдардағы өзгерістер	Объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемені ұлғайту/ (азайту)
Инфляция мөлшерлемесі	-1%	(115,947)
	+1%	155,670
Дисконттау мөлшерлемесі	-1%	146,509
	+1%	(109,084)
Тарату мерзімі	-10 жыл	376,063
	+10 жыл	(202,824)

Негізгі құралдар объектілерінің пайдалы қызмет ету мерзімі.

Негізгі құралдар объектілерінің пайдалы қызмет ету мерзімін есептеу - бұл ұқсас активтермен тәжірибеге негізделген пайымдау мәселе. Активтерге салынған болашақ экономикалық пайда негізінен бүкіл пайдалану активтерге салынған экономикалық пайданың төмендеуіне әкеледі. Басшылық активтердің ағымдағы қызмет мерзімінің қалдығын бағалайды. Бұл ретте мынадай негізгі факторлар ескеріледі: (а) активтердің пайдаланудың күтілетін мерзімі; (б) операциялық факторларға және техникалық қолдау бағдарламасына техникалық және коммерциялық есіру.

Басшылық активтердің пайдалы қызмет ету мерзімдерінің кем дегендеге жыл сайынғы негізде сәйкестігін қайта қарайды; кез келген өзгерістер перспективалық тозу мөлшерлемелеріне және активтердің баланстық құнына әсер етуі мүмкін.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы. Әрбір есепті кезеңнің соңында Компания олардың ықтимал құнсыздану белгілерін анықтау үшін активтерді (ақша ағындарын тудыратын бірліктерді) бағалауды жүргізеді. Компания құнсыздану мәніне тестілеу жүргізді, нәтижесінде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық емес активтердің құнсыздануы анықталмады.

3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды есептік бағалау және көсіби пайымдаулар (жалғасы)

Негізгі құралдардың әділ құнын анықтау.

Компания артық бағаланған құн бойынша негізгі құралдарды ескереді және олардың әділ құнының өзгеру басқа жиынтық табыстың құрамында танылады. Компания 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдардың әділ құнын анықтауда мақсатында тәуелсіз бағалаушыны тартты. Компания кейіннен негізгі әдісімен сыйналған тозуды шегергендең қалпына келтіру құнын қолданды. Кіріс әдісімен бағалаудағы негізгі болжамдар дисконттау мөлшерлемесі және болашақ ақша ағындарын болжака болып табылады. Компания соңғы қайта бағалаудан бастап нарық конъюнктурасында және негізгі құралдардың нарықтық құнында айтарлықтай өзгерістер болған жоқ деп санайды.

Қызметтің үздіксіздігі принципі. 2-ескертпеде Компания қызметтің үздіксіздігін бағалау туралы мәліметтер көлтірілген.

4 Байланысты тараптармен есептеулер мен операциялар

Бас компания: Тікелей бас компания және түпкілікті бақылауға ие тарап туралы ақпарат 1-ескертпеде көрсетілген.

Еншілес компаниялар: Еншілес ұйым туралы ақпарат 1-ескертпеде көрсетілген.

Жалпы бақылаудағы компаниялар: ERG бақылауындағы компаниялар.

В класындағы менеджерлердің бақылауындағы компаниялар: В класындағы менеджерлер және олардың бақылауындағы барлық компаниялар ERG қарапайым акцияларының В класындағы менеджерлердің жанама иеліктерінің нәтижесінде компанияның байланысты тараптары болып табылады. Б класындағы менеджерлер ERG Менеджерлер кеңесінің мүшелері болып табылады.

Мемлекеттік көсіпорындар: Қазақстан Республикасының Үкіметі және онымен байланысты занды тұлғалар. Қазақстан Республикасының Үкіметі ERG-ге елеулі ықпал ету негізінде компанияның байланысты тарабы болып табылады.

Негізгі нұсқаулық: өкілеттіктері бар және компанияның жұмысын жоспарлауға, үйлестіруге және бақылауға тікелей немесе жанама түрде жауапты адамдар.

Төменде 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Б класындағы Менеджерлердің бақылауындағы компаниялар	Мемлекеттік көсіпорындар
Активтер			
Қолма-қол ақша және ақшалай эквиваленттер	—	1,009,515	—
Сауда және өзге де дебиторлық берешек*	15,103	12	3,820,532
Басқа қаржы активтері (депозиттер)	—	1,000	—
Міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	19,656	16,873	1,116,490
Қарыздар	10,906,687	—	—

* Жалпы бақылаудағы компаниялар бойынша сауда және басқа дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындар бойынша бағалау резерві 101 мың теңгені, мемлекеттік көсіпорындар бойынша 8,655 мың теңгені құрайды.

"3-Энергоорталық" АҚ
Каржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба
2023 жылғы 31 желтоқсан (АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР)

4 Байланысты тараптармен есептеулер және операциялар (жалғасы)

Теменде 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар берілген:

<i>Мың қазақстандық төңгемен</i>	<i>Жалпы бақылаудағы компаниялар</i>	<i>Б класындағы менеджерлердің бақылауындағы компанияла</i>	<i>Мемлекеттік кәсіпорындар</i>
Активтер			
Қолма-қол ақша және ақшалай эквиваленттер	-	723,806	-
Сауда және өзге де дебиторлық берешек*	34,487	3	2,900,803
Басқа қаржы активтері (депозиттер)	-	1,000	-
Міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	104,330	16,126	1,155,168
Қарыздар	8,738,773	-	-

* Жалпы бақылаудағы компаниялар бойынша сауда және басқа дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындар бойынша бағалау резерві 5,238 мың теңгені, мемлекеттік кәсіпорындар бойынша 408,739 мың теңгені құрайды.

Теменде 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың балтары келтірілген:

<i>Мың қазақстандық төңгемен</i>	<i>Жалпы бақылаудағы компаниялар</i>	<i>В класындағы менеджерлердің бақылауындағы компаниялар</i>	<i>Мемлекеттік кәсіпорындар</i>
Түсім	151,526	-	7,823,792
Сатудың өзіндік құны	(182,231)	(470,436)	(8,228,371)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(41,674)	(27,399)	(20,563)
Сату бойынша шығыстар	(69,125)	-	(2,000)
Өзге кірістер	2,353	32	4,558
Өзге шығыстар	(415,243)	-	(1,512)
Каржылық кірістері	84,808	73,474	-
Каржылық шығыстары	(1,185,120)	-	-

Теменде 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың балтары келтірілген:

<i>Мың қазақстандық төңгемен</i>	<i>Жалпы бақылаудағы компаниялар</i>	<i>Бақылаудағы компаниялар</i>	<i>Мемлекеттік кәсіпорындар</i>	<i>Негізгі басшылық</i>
		<i>В класындағы менеджерлердің</i>		
Түсім	358,562	-	2,789,246	-
Сатудың өзіндік құны	(102,493)	(482,431)	(8,256,831)	-
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(26,302)	(25,365)	(15,024)	(46,010)
Сату бойынша шығыстар	(96,647)	-	(2,000)	-
Өзге кірістер	1,824	-	4,221	-
Өзге шығыстар	(388,382)	-	-	-
Каржылық кірістері	1,259,562	74,542	-	-
Каржылық шығыстары	(1,103,392)	-	-	-

Жалпы бақылаудағы компаниялар. 2023 және 2022 жылдар ішінде компания негізінен әлектр қуатын қолдау қызметтерін үсінди. Сатудың өзіндік құны - компаниялар бағдарламалық қамтамасыз етуді, медициналық операциялар бойынша жалпы және әкімшілік шығындар негізінен басқару және бағдарламалық қамтамасыз етуді қолдау қызметтеріне жатады. Жалпы бақылаудағы компаниялармен операциялар бойынша қаржылық кірістер мен қаржылық шығыстар алынған қарыздар бойынша қаржылық кірістер мен қаржылық шығыстарға жатады.

Б класындағы менеджерлердің бақылауындағы Компаниялар.

Б класындағы менеджерлердің бақылауындағы компаниялармен есеп айырысу және операциялар негізінен қуза үйімінің қызметтері мен сақтандыру қызметтері болып табылады.

"3-Энергоорталық" АҚ
Қаржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба
2023 жылғы 31 желтоқсан (АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР)

4 Байланысты тараптармен есептеулер және операциялар (жалғасы)

Мемлекеттік кәсіпорындар. Компания мемлекеттік кәсіпорындармен тауарлар мен қызметтерді сатып алушы және сатуды жүзеге асырады. Мұндай мәмілелер, әдетте, нарықтық шарттарда немесе нарықтың барлық қызынушылары үшін белгіленген тарифтер негізінде жүзеге асырылады. Компания жүзеге асыран мемлекеттік энергиясын тасымалдау, диспетчерлеу, электр энергиясын өндіру-тұтынуды төңгерімдеуді үйімдастыру жөніндегі қызметтерді сатып алушы білдіреді.

Негізгі басшылық бойынша жалпы және әкімшілік шығыстар жалақы мен қысқа мерзімді сыйақыларды білдіреді.

5 Ақша қаражаттары және олардың баламалары (010 баланс жолы)

Ақша қаражаттары мен ақшалай баламалар келесідей берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Қысқа мерзімді депозиттер	1,008,772	708,662
Банктік шоттардағы ақша қаражаттары	743	15,144
Барлығы ақшалай қаражат және ақшалай баламалар	1,009,515	723,806

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы депозиттер бойынша пайыздық кіріс 73,474 мың теңгені (2022 жыл: 74,542 мың теңге) құрады (21-Ескертпе).

6 Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек (баланс жолдары 016, 017)

Сауда және басқа дебиторлық берешек келесідей ұсынылған:

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Сауда дебиторлық берешек	3,963,249	3,816,443
Басқа дебиторлық берешек	16,637	16,756
Минус: залалдар үшін бағалау резервтері	(143,704)	(686,447)
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек жиыны	3,836,182	3,146,752

Сауда және өзге де дебиторлық берешек құрамындағы Компанияның қаржы активтерінің баланстық құны теңгемен көрсетілген.

Сауда және өзге де дебиторлық берешек құрамындағы қаржы активтерінің әділ құны осындай құралдардың қысқа мерзімділігіне байланысты олардың баланстық құнына теңестіріледі.

7 Қорлар (020 баланс жолы)

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Жанармай және ЖОКМ	779,029	775,439
Сатып алғынған шикізат пен материалдар	512,022	263,919
Қосалқы бөлшектер	87,811	135,709
Басқалары	129,319	189,509
Минус: қорлардың құнсыздануына арналған резерв	(197,216)	(199,219)
Жалпы қорлар	1,310,965	1,165,357

"3-Энергоорталық" АҚ
Қаржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба
2023 жылғы 31 желтоқсан (АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР)

8 Негізгі құралдар (121, 122, 127 баланс жолдары)
Теменде негізгі құралдардың баланстық құнының өзгеруі көлтірілген:

Қазақстандық мың тенге	Жер	Фимараттар курылыштар	Машиналар жабдықтар	Басқала ры	Аяқталмаған курылыш	Барлығы
2022жылғы 1						
қантарға құны	126,485	1,897,048	7,419,496	178,490	27,157	6,720
Жинақталған тозу	(13,581)	(83,775)	(544,871)	(24,052)	(4,739)	—
Күнсыздану	—	—	(26,540)	(2,055)	(497)	—
						(29,092)
2022 жылғы						
1 қантардағы баланстық құн.	112,904	1,813,273	6,848,085	152,383	21,921	6,720
Түсімдер	18,100	25,993	30,119	68,880	—	1,025,543
Козгалыстар	—	300,155	686,664	—	—	(986,819)
Активтерді тарату жөніндегі						
міндеттемелерді тану	—	557,943	1055,452	—	—	—
Істен шығулар	(62,003)	(179)	(1,653,994)	—	—	723,229,895
Кезеңдегі тозу	(1,830)	(107,785)	(509,053)	(29,972)	(4,490)	—
Шығулар бойынша тозу	—	39	64,982	—	23	—
Шығулар бойынша күнсыздану	—	—	107	—	—	65,044
						107
2022 жылғы						
31 желтоқсандағы құны.	82,582	2,780,960	6,647,738	247,370	27,092	45,444
Жинақталған тозу	(15,411)	(191,521)	(988,943)	(54,024)	(9,206)	—
Күнсыздану	—	—	(26,433)	(2,055)	(497)	—
						(28,985)
2022 жылғы						
31 желтоқсандағы баланстық құн.	67,171	2,589,439	5,632,362	191,291	17,389	45,444
Түсімдер	280,000	—	22,274	—	—	1,656,206
Козгалыстар	—	191,469	1,503,899	—	—	(1,695,368)
Кайта бағалау	—	(2,755)	113,566	57,206	4,767	—
Құнын түзету	—	(614,935)	(1,664,434)	(81,204)	(12,802)	172,784
Істен шығулар	—	—	(18,933)	(5,800)	(191)	(2,373,375)
Кезеңдегі тозу	(1,808)	(147,567)	(614,867)	(30,201)	(3,778)	—
Кайта бағалау кезінде тозуды есептен шығару	—	321,805	1,591,669	81,204	12,797	—
Шығулар бойынша тозу	—	—	5,816	3,022	187	2,007,475
Кайта бағалау кезінде күнсызданды	—	—	—	—	—	9,025
қалпына келтіру	—	—	24,982	2,055	102	—
Кайта бағалау кезінде	—	—	—	—	—	27,139
күнсызданды тану	—	(3,294)	(21,828)	(13,696)	(2)	—
						(38,820)
2023 жылғы 31 желтоқсанға						
құны	362,582	2,354,739	6,604,110	217,572	18,866	6,282
Жинақталған тозу	(17,219)	(17,283)	(6,325)	—	—	—
Күнсыздану	—	(3,294)	(23,279)	(13,696)	(397)	—
						(40,666)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құн.						
	345,363	2,334,162	6,574,506	203,876	18,469	6,282
2023 жыл ішінде аяқталмаған құрылыштың түсімдері ғимарат пен жабдықты курделі жөндеу жұмыстарының құнымен ұсынылған.						
						9,482,658

9 Пайдалану құқығы нысанындағы активтер (баланс жолы 122)

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер базалық активтердің түрлеріне сәйкес негізгі құралдардың құрамында ұсынылады:

Мың қазақстандық теңгемен	Жер
2022 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құн	95,904
Модификация	
Тозу	(48,804)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құн	(1,830)
	45,270
Тозу	
2023 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құн	(1,808)
	43,462

Жер санатына енгізілген пайдалану құқығы нысанындағы активтер екі жер участкесін жалдау шартымен ұсынылған. Компания 2017 жылдың 4 мамырында және 2004 жылдың 12 мамырында екі жалдау шартын жасады. Күтілетін жалдау мерзімі 2027 және 2053 жылдың мамырына дейін.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы пайдалану құқығының баланстық құны 43,462 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсандағы: 45,270 мың теңге).

10 Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер (баланстық 210 және 310-жолдары)

2023 жылды Компания компаниялардан жылдық 0.5% сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 1,120,000 мың теңгеге жалпы бақылаумен қарыздар алды.

2023 жыл ішінде Компания қарыздар бойынша 52,398 мың теңге сомасында сыйақы төледі.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 10,906,687 мың теңгени құрады, есепті күнге қарыздардың барлық сомалары қысқа мерзімді болып табылады (2022 жылғы 31 желтоқсанда: 8,738,773 мың теңге, қарыздардың барлық сомалары ұзақ мерзімді болып табылды).

Төмендегі кестеде қаржылық қызметтөн туындастырылған компанияның Міндеттемелеріндегі өзгерістерге талдау келтірілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Қарыздар алынған
2023 жылғы 1 қаңтардағы қаржылық міндеттемелер	8,738,773
Ақшалай өзгерістер	
Сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконт 10.2-17.9% (21-Ескертпе)	1,067,602
Дисконттың амортизациясы (21-ескертү)	(84,808)
Есептелген пайыздар (21-ескертү)	1,132,722
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелер	52,398
	10,906,687

Мың қазақстандық теңгемен	Қарыздар алынған
2022 жылғы 1 қаңтардағы қаржылық міндеттемелер	9,176,885
Ақшалай өзгерістер	
Сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконт 10.2-17.9% (21-Ескертпе)	(281,942)
Дисконттың амортизациясы (21-ескертү)	(1,259,562)
Есептелген пайыздар (21-ескертү)	1,055,452
2022 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық міндеттемелер	47,940
	8,738,773

11 Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек (баланс жолы 214)

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Сауда кредиторлық берешек	1,562,062	1,663,825
Телеуге берілетін өзге де салықтар	56,720	91,403
Басқа кредиторлық берешек	57,729	39,651
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	1,676,511	1,794,879

12 Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері (баланс жолдары 215, 315)

Өндірістік объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттеме 2055 жылды күтілетін ғимарат пен құрылышты, машиналар мен жабдықтарды толық пысықтағаннан кейін етелуге тиіс (3-Ескертпе).

Төменде активтерді жою бойынша міндеттемелерге арналған резервтің өзгерістері көлтірлген:

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл
2023 жылғы 1 қантарға объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелер	723,395
Қаржылық шығыстары	110,567
Міндеттемелердің номиналды құнын төмендету	(393,681)
2023 жылғы 31 желтоқсанға арналған ұзақ мерзімді резервтер жиыны	440,281

Төменде тарату міндеттемелерін есептеуде қолданылатын негізгі болжамдар берілген:

Пайыздық мәнде	2023
Тарату мерзімі (жыл)	2055
Дисконттау мөлшерлемесі	11,90
Инфляция коэффициенті	5,2

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2022 жыл
Объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелер	723,395
Барлығы ұзақ мерзімді резервтер	723,395

Төменде тарату міндеттемелерін есептеуде қолданылатын негізгі болжамдар берілген:

Пайыздық мәнде	2022
Тарату мерзімі (жыл)	2052
Дисконттау мөлшерлемесі	10.05–10.31
Инфляция коэффициенті	4.2–4.8

13 Қызметкерлерге сыйақылар (баланс жолдары 217, 317)

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Демалыс және сыйақыларға резерв	125,448	85,548
Еңбекақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек	96,290	79,089
Қысқа мерзімді актуарлық міндеттемелер	8,701	5,888
Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақылардың жиыны	230,439	170,525
Ұзақ мерзімді актуарлық міндеттемелер	19,874	11,981
Қызметкерлерге берілетін сыйақылардың жиыны	250,313	182,506

14 Жалдау бойынша міндеттемелер (баланс жолдары 218, 318)

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалдау міндеттемелері келесідей:

<u>Мың қазақстандық теңгемен</u>	<u>31 желтоқсан 2023 жыл</u>	<u>31 желтоқсан 2022 жыл</u>
1 қаңтарға	28,609	81,466
Пайыздарды есептеу (21-ескертү)	2,164	1,941
Қаржылық міндеттемені өтеу	(5,451)	(5,994)
Модификация (9-Ескертү)	-	(48,804)
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	25,322	28,609
оның ішінде:		
Қысқа мерзімді бөлім	3,003	3,319
Ұзақ мерзімді бөлім	22,319	25,290
Барлығы	25,322	28,609

**"3-Энергоорталық" АҚ
Қаржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба
2023 жылғы 31 желтоқсан (АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР)**

15 Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (баланс жолы 316)

КЕХС пен Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар жекелеген қаржылық есептілікті жасау мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен табыс салығын есептеу үшін олардың базасы арасындағы уақытша айырмашылықтардың туындауына әкеп соғады. Төменде осы уақытша айырмашылықтардың қозғалысының салықтық әсері көлтірілген, ол талапты іске асыру немесе міндеттемені өткізу кезеңдеріне қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерінің құрамдас беліктері көлесідей:

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2022 жыл	Пайда немесе		Басқа жиынтық табысқа жатқызылды	2023 жылғы 31 желтоқсан
		залал шоттарына жатқызылған			
Шегерілетін уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері					
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	137,289	(108,548)		—	28,741
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	17,110	7,980		—	25,090
Қорлардың құнсыздануы бойынша резерв	39,844	(401)		—	39,443
Қызметкерлерге сыйақылар	3,574	2,141		—	5,715
Есептелең міндеттемелер	—	88,056		—	88,056
Салықтар	5,148	1,250		—	6,398
Тасымалданатын залал	57,933	(25,194)		—	32,739
Жалдау бойынша міндеттемелер	5,722	(658)		—	5,064
Мерзімі ұзартылған салық бойынша жалпы актив	266,620	(35,374)		—	231,246
Салық салынатын мерзімдік айырмалардың салықтық әсері					
Негізгі құралдар	(482,198)	(225,667)	(34,557)	(742,422)	
Қарыздар	(251,645)	209,582	—	(42,063)	
Мерзімі ұзартылған салық бойынша жалпы міндеттеме	(733,843)	(16,085)	(34,557)	(784,485)	
Барлығы активтер / (міндеттемелер)	(467,223)	(51,459)	(34,557)	(553,238)	
Мерзімі ұзартылған салық бойынша танылмаған актив	—	—	—	—	
Танылған актив / (міндеттеме)	(467,223)	(51,459)	(34,557)	(553,238)	

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2021 жыл	Пайда немесе		Басқа жиынтық табысқа жатқызылды	2022 жылғы 31 желтоқсан
		залал шоттарына жатқызылған			
Шегерілетін уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері					
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	132,299	4,990		—	137,289
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	20,736	(3,626)		—	17,110
Қорлардың құнсыздануы бойынша резерв	25,568	14,276		—	39,844
Қызметкерлерге сыйақылар	2,534	1,040		—	3,574
Есептелең міндеттемелер	14,826	(14,826)		—	—
Салықтар	5,624	(476)		—	5,148
Тасымалданатын залал	251,138	(193,205)		—	57,933
Жалдау бойынша міндеттемелер	16,293	(10,571)		—	5,722
Мерзімі ұзартылған салық бойынша жалпы актив	469,018	(202,398)		—	266,620
Салық салынатын мерзімдік айырмалардың салықтық әсері					
Негізгі құралдар	(432,227)	(49,971)	—	(482,198)	
Қарыздар	(210,824)	(40,821)	—	(251,645)	
Мерзімі ұзартылған салық бойынша жалпы салық	(643,051)	(90,792)	—	(733,843)	
Барлығы активтер / (міндеттемелер)	(174,033)	(293,190)	—	(467,223)	
Мерзімі ұзартылған салық бойынша танылмаған актив	—	—	—	(467,223)	
Танылған актив / (міндеттеме)	(174,033)	(293,190)	—	(467,223)	

16 Түсім (ПЗЕ 010 жолы)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Электр энергиясын сату	10,809,378	11,105,443
Жылу энергиясын сату	2,294,431	2,322,133
Электр құатын қолдау бойынша қызметтер	859,526	835,922
Жалпы түсім	13,963,335	14,263,498

17 Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны (ПЗЕ 011 жолы)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Жанармай		
Жалақы және онымен байланысты шығындар	7,075,105	6,615,392
Материалдар	1,666,949	1,351,923
Тозу	1,456,106	1,709,128
Электр энергиясын диспетчерлеу, тенгерімдеу және беру қызметтері	745,488	610,409
Басқалары	306,883	310,647
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны жиыны	12,260,093	11,637,250

18 Өкімшілік шығыстар (ПЗЕ 014 жолы)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Жалақы және онымен байланысты шығындар	282,775	229,665
Ақпараттық, консультациялық және өзге де кәсіби қызметтер	64,665	62,972
Тозу	42,370	24,944
Күзет қызметтері	38,358	30,965
Көлік қызметтері	21,732	19,000
Күтілетін кредиттік залалдарға резервтер құру жөніндегі шығыстар	(373,625)	29,392
Басқалары	97,015	64,901
Өкімшілік шығыстар жиыны	173,290	461,839

19 Өзге кірістер (ПЗЕ 024 жолы)

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңде өзге де операциялық кірістер мынадай:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Тұрақыздық айыбынан түскен кіріс	149,246	-
Жалдаудан түскен кіріс	23,406	22,700
Міндеттемелерді есептен шығарудан түскен кіріс	1,491	-
ТМҚ сатудан түскен кіріс	1,361	16,741
Басқалары	44,703	31,527
Барлығы басқа кірістер	220,207	70,968

20 Басқа шығыстар (ПЗЕ 025 жолы)

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған кезеңде өзге де операциялық шығыстар мынадай:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 жыл	2022 жыл
Негізгі құралдардың шығуы бойынша шығыстар	-	1,593,553
Консультациялық қызметтер	529,610	700,196
Активтердің құнсыздануы бойынша шығыстар	9,677	71,276
Бағамдық айырмашылық бойынша шығыстар	1,772	95,548
Басқалары	65,104	65,465
Барлығы басқа шығындар	606,163	2,526,038

2021 жылғы 30 желтоқсанда "Шымкент қаласының энергетика және инфрақұрылымды дамыту басқармасы" мемлекеттік мекемесімен диаметрі 1.020 мм, ұзындығы 11.222 М "Оңтүстік" магистральдық жылу құбырын етеусіз беру туралы шартқа қол қойылды.

"З-Энергоорталық" АҚ
Қаржылық есептіліктің жекелеген нысандарына түсіндірме жазба
2023 жылғы 31 желтоқсан (АЛДЫН АЛА, АУДИТТЕЛМЕГЕН ДЕРЕКТЕР)

21 Қаржылық кірістер мен шығыстар (ПЗЕ 021, 022 жолы)

Мын қазақстандық теңгемен	2023 жыл	2022 жыл
Қаржы құралдарының әділ құнын бастапқы танудан түскен кіріс (10-ескерту)	84,808	1,259,562
Пайызың қірістер (5-ескерту)	73,474	74,542
Барлығы қаржылық кірістер	158,282	1,334,104
Дисконтың амортизациясы (10-ескерту)	(1,215,535)	(1,055,452)
Қарыздар бойынша есептелген сыйақылар (10-Ескерте)	(52,398)	(47,940)
Жалдау бойынша дисконтың амортизациясы (14-ескерту)	(2,164)	(1,941)
Жалпы қаржылық шығыстар	(1,270,097)	(1,105,333)
Таза қаржылық кірістер / (шығыстар)	(1,111,815)	228,771

22 Табыс салығы бойынша шығыс (+) немесе үнемдеу (-) (ПЗЕ 101-жол)

Мын қазақстандық теңгемен	2023 жыл	2022 жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	-	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс	51,459	293,190
Кезеңдегі табыс салығы бойынша шығыс	51,459	293,190

Төменде табыс салығы бойынша теориялық және нақты шығындар арасындағы салыстыру келтірілген:

Мын қазақстандық теңгемен	2023 жыл	2022 жыл
(Залал) / салық салуға дейінгі пайда	(50,242)	(170,354)
20 пайызың мөлшерлеме бойынша салық	(10,048)	-
Шегерілмейтін немесе баппен салық салынбайтын салық өсері:	-	-
- негізігі құралды өтеусіз беруден алынбайтын шығын	-	-
- басқа айырмашылықтар	61,507	318,768
Кезеңдегі табыс салығы бойынша шығыс	51,459	(25,578)
		293,190

23 Шартты және шарттық міндеттемелер және операциялық тәуекелдер

Салық заңнамасы

Қазақстандық салық заңнамасы мен практикасы үздіксіз өзгеріп отырады, сондықтан ретроспективті әсер етуі мүмкін түрлі түсіндірuler мен жиі өзгерістерге ұшырайды. Тиісінше, салық органдарының үйімнің мәмілелері мен қызметіне қатысты салық заңнамасын түсіндірүі оның басшылығының түсіндірмесімен сәйкес келмеуі мүмкін. Осылай байланысты компанияның қандай да бір мәмілелеге қатысты салықтық ұстанымына салық органдары дау айтуы мүмкін, соның салдарынан қосымша салықтар, өсімпұлдар мен айыппұлдар есептелуі мүмкін. Тексерілген салық кезеңдері қолданыстағы талап қою мерзімі аяқталғанға дейін қазақстандық салық органдары тарапынан ретроспективті тексеру үшін ашық. Трансфертік баға белгілеу жөніндегі заңнамага байланысты саясатты қоса алғанда, компания қолданатын саясаттарға қазақстандық салық органдарының дауласу тәуекелінің болуына қарамастан, басшылық даулар туындаған жағдайда өз ұстанымын сәтті қорғай алады деп есептейді, сондай-ақ салық органдарының әлеуетті талап қою сомасын негізді бағалауға болмайтынын атап көрсетеді. Тиісінше, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке қаржылық жағдай бойынша: резервтер қалыптастырылмаған).

Активтерді жою және қалпына келтіру жөніндегі міндеттемелерге арналған резервтер.

Қазақстандық заңнама мен заң практикасы үздіксіз даму жағдайында, бұл қолданыстағы заңнаманы әртурлі түсіндіруге, сондай-ақ жаңа заңдар мен өзге де нормативтік-құқықтық актілерді енгізуге әкелуі мүмкін. Басшылық осы қаржылық есептілікте көрсетілген активтерді қалпына келтіру және жою жөніндегі міндеттеменің резерві қолданыстағы заңнама мен Компания қызметінің талаптарына сүйене отырып жеткілікті деп санайды. Алайда, Компанияның өз бағаларын қайта қаруау және активтерді жою және қалпына келтіру міндеттемесіне қосымша резерв құру қажеттілігіне әкелуі мүмкін.

23 Шартты және шарттық міндеттемелер және операциялық тәуекелдер (жалғасы)

Салық заңнамасы (жалғасы)

Коршаған ортанды қорғау бойынша міндеттемелер.

2021 жылды жаңа Экологиялық Кодекс күшіне енді. Кодекске сәйкес қоршаған ортаға теріс өсер ететін өндірістік объектілердің операторларында Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес объектілерді пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелерден басқа, мемлекетке 2024 жылғы шілдеге дейін қаржылық қамтамасыз етуді беру жөніндегі міндеттеме де туындаиды. Қазіргі уақытта Компания Экологиялық кодекске ықтимал түзетуперді, соның ішінде міндеттемелерді қаржыландыру әдісі мен мерзімдерін талқылауда.

Соттың істі қарауы

Компанияға ағымдағы қызмет барысында мезгіл-мезгіл талап-арыздар келіп түседі. Өзінің бағалауына, сондай-ақ ішкі және сыртқы көсіби кенесшілердің ұсыныстарына сүйене отырып, басшылық олар ешқандай елеулі шығындарға әкелмейді деп санайды.

24 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Каржылық тәуекел факторлары. Компанияның қызметі оны бірқатар қаржылық тәуекелдерге ұшыратады: несиелік тәуекел, нарықтық тәуекел (валюталық тәуекелді қоса алғанда) және өтімділік тәуекелі. Компаниядағы қызметтің қаржылық нәтижелеріне ықтимал тәуекелдердің өсерді барынша азайтуға бағытталған және Компания

(а) Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел негізінен ақша қаражаттары мен олардың баламалары, банктердегі мерзімді депозиттер, сондай-ақ өтелмеген дебиторлық берешекті қоса алғанда, клиенттерге қатысты туындаиды. Банктер мен қаржы қабылданады.

Компания тауарлар мен қызметтерді сату тек тұрақты қаржылық жағдайы және тиісті несиелік тарихы бар сатып алушыларға жүргізілетініне сенімділікті қамтамасыз ететін процедураларды өзірледі.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның бір негізгі дебиторы бар, оның берешегі 3,219,235 мың теңгені немесе сауда дебиторлық берешегінің жалпы сомасының 83,4% -. Құрайды (31.12.2022 жылға: мерзімді болып табылады, өтеу мерзімі 1 айдан 3 айға дейін, бұл шарт бойынша төлем шарттарына сәйкес келеді).

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания В кредиттік рейтингі бар қаржы мекемесінде тиісінше 743 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 15,144 мың теңге) және 1,008,772 мың теңге (2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 708,662 мың теңге) сомасына ақшалай қаражат пен депозиттер орналастырды.

Ақшалай қаражаттың және олардың баламаларының, өтеу мерзімі 3 айдан асатын қысқа мерзімді банктік депозиттердің, дебиторлық берешектің (байланысты тараптардың дебиторлық берешегін қоса алғанда) құнын сомасын білдіреді.

Дебиторлық берешекті өтеуге экономикалық факторлар өсер етуі мүмкін, алайда басшылық компанияның көрсетілген резервтерден жоғары құнсыздандыру болатын шығындардың елеулі тәуекелі жоқ деп санайды.

б) Нарықтық тәуекел

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел - бұл әділ құн немесе тәуекелге ұшыраудың байланысты болашақ ақша ағындары валюта бағамдарының взгеруіне байланысты өзгеріп отыратын тәуекел. Компанияның шетел валютасында айтарлықтай операциялары болған жоқ. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания айтарлықтай валюталық тәуекелге ұшыраған жоқ.

24 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Баға тәуекелі.

Компания бұл тәуекел төмен деп санайды, өйткені компанияда ашық нарықта айналымға түсетін инвестициялар немесе баға тәуекеліне ұшырауы мүмкін басқа да маңызды инвестициялар жоқ.

Пайыздық тәуекел.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі, негізінен, тартылған қарыздарға олардың әділ құнын (белгіленген сыйақы мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) немесе олар бойынша болашақ ақша ағындарын (аудиспалы кезінде басшылық өзінің көсібі пайымдауларына сүйене отырып, өтеу мерзімі басталғанға дейін күтілетін кезең туралы мәселені шешеді. Барлық тартылған қарыздар белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен алынды.

в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін өтеу мерзімі аяқталған кезде орындаі алмау қаупі. Компанияның өтімділікті басқару тәсілі - бұл компанияның өз міндеттемелерін мерзімінде (қалыпты бұл компанияның беделіне қолайсыз шығындар мен зиян келтіру қаупін болдырмайды.

Төменде кестеде есепті күнге келісімшарттық өтеу күніне дейінгі қалған кезенге сүйене отырып, компанияның тиісті өтеу топтары бойынша қаржылық міндеттемелерін талдау келтірілген.

Кестеде көрсетілген сомалар келісімшарттық дисконтталаған ақша ағындары болып табылады.

12 ай ішінде өтеуге қалдықтар олардың баланстық құнына теңестіріледі, өйткені дисконттаудың өсері шамалы.

Қазақстандық мың тенгеде	Шама мен.	Баланстық құн	қаржаттар қозғалысы	Шарт бойынша ақша			
				1 жылдан аз	1 жылдан 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам
2023 жылғы 31 желтоқсан							
Қарыздар Жалға алу міндеттемелер	10	10,906,687	11,117,000	11,117,000	-	-	-
Сауда кредиторлық берешек	14	25,322	145,563	5,483	5,483	15,278	119,319
Барлығы қаржылық міндеттемелер	11	1,562,062	1,562,062	1,562,062	-	-	-
		12,494,071	12,824,625	12,684,545	5,483	15,278	119,319

Қазақстандық мың тенгеде	Шама мен.	Баланстық құн	қаржаттар бының қозғалысы	Шарт бойынша ақша			
				1 жылдан аз	1 жылдан 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам
2022 жылғы 31 желтоқсан							
Қарыздар Жалға алу бойынша міндеттемелер	10	8,738,773	9,997,000	-	9,997,000	-	-
Сауда кредиторлық берешек	14	28,609	151,244	5,483	5,483	16,062	124,216
Барлығы қаржылық міндеттемелер	11	1,663,825	1,663,825	1,663,825	-	-	-
		10,431,207	11,812,069	1,669,308	10,002,483	16,062	124,216

Капитал тәуекелін басқару

Компанияның байлықты басқару мақсаттары компанияның акционерлерге пайда мен басқа мүдделі тараптарға пайда әкелу үшін үздіксіздік принципіне сәйкес өз қызметін жалғастыру қабілетін қамтамасыз ету және капитал құнын төмендете үшін онтайтын капитал құрылымын сақтау болып табылады.

Капитал құрылымын сақтау немесе түзету мақсатында Компания акционерлерге төленетін дивидендтердің активтерді сата алады.

24 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Капитал тәуекелін басқару (жалғасы)

Компания капиталды басқару шеңберіндегі келесі позицияларды талдайды:

Мын қазақстандық тенгемен	31 желтоқсан 2023 жыл	31 желтоқсан 2022 жыл
Қарыздар		
Компания акционерлеріне тиесілі капитал	10,906,687 1,900,124 12,806,811	8,738,773 1,863,598 10,602,371

25 Қаржы құралдарының әділ құны

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы құралдарының әділ құны

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы құралдарының әділ құны кредиттік тәуекелі мен өтеу мерзімі ұксас жаңа құралдар үшін ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған күтілетін болашақ ақша ағындарына негізделеді.

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнына шамамен тең.

26 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Компания "Жылуэнергоорталық" ЖШС-нің жалғыз қатысушысы бола отырып, 2024 жылғы 19 қантарда Республикасы заңнамасының өзге де қолданылатын нормаларын ескере отырып, Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 50-бабында айқындалған тәртіппен "Жылуэнергоорталық" ЖШС-ні тарату туралы шешім қабылдады.

Қ.Х. Оңгарбаев

М.Ж. Тұменов